

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, तथ्याङ्क उपसमूह, पाँचौं तह, तथ्याङ्क सहायक वा सो सरहको पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवासँग सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section B: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section C: १० प्रश्नx२ अङ्क=२० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	सेवासँग सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section B: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section C: ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । दुवै पत्रको लिखित परीक्षा एकै दिनमा समेत लिन सकिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशनबमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव परीक्षा योजनामा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा तीन महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, तथ्याङ्क उपसमूह, पाँचौं तह,

तथ्याङ्क सहायक वा सो सरहको पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

१२. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८१/८/२३

प्रथम र द्वितीय पत्र

सेवासँग सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)

1. Mathematics

1.1. Sets, Functions and graph, Series and Trigonometry

1.1.1. Sets, types, relations and functions

1.1.2. Sequences and series

1.1.3. Permutations and combinations

1.1.4. Trigonometric equations and general values

1.1.5. Properties and solution of Triangle and inverse circular functions

1.1.6. Straight lines and pair of straight lines, conic sections

1.2. Number System, Inequalities, Matrices and Determinants

1.2.1. Percentage, rates, ratio and proportion

1.2.2. Real and complex numbers and quadratic equations

1.2.3. Linear inequalities

1.2.4. Matrices (order, types, operations, properties) transpose of matrix, adjoint of matrix, inverse of matrix and solution of linear equations by matrix)

1.2.5. Determinants (determinant of matrix, minor, co-factor, properties, Cramer's rule)

1.3. Limits, Continuity, Derivatives and Integrals

1.3.1. Limits, evaluations of limits, continuity, discontinuity

1.3.2. Derivatives, applications of derivatives

1.3.3. Integrals, fundamental theorem of calculus

1.3.4. Applications of the integrals: applications in finding the area under simple curves (especially of lines, circle, parabola, ellipse)

2. General Economics

2.1. Definition and importance of economics, concept and types of economic (micro-economics and macro-economic), key Problems facing in Nepalese economics

2.2. Law of demand, demand function with types, movement and shift in demand curves, determinants of demand

2.3. Law of supply, supply function with types, determinants of supply, types and measurement elasticity of demand and supply

2.4. Concept and features of perfect competition, short and long run equilibrium in a competitive market and price determination

2.5. Cobb-Douglas production function and its applications in econometric analysis

3. Research Methodology

3.1. Concept and importance of research methods, research problem, research objectives, research hypothesis vs statistical hypothesis, research ethics

3.2. Types of research designs

3.3. Concept of reliability and validity in research

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, तथ्याङ्क उपसमूह, पाँचौं तह, तथ्याङ्क सहायक वा सो सरहको पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3.4. Preparation of research proposal, preparation of a scientific report, referencing and citations, review of research article

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, तथ्याङ्क उपसमूह, पाँचौं तह, तथ्याङ्क सहायक वा सो सरहको पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section) (B)

4. Statistics

4.1. Descriptive Statistics

- 4.1.1. Definition, importance and limitations of Statistics
- 4.1.2. Collection, tabulation and presentation techniques and of data
- 4.1.3. Measurement of central tendency and Dispersion, different types of moments, measure of skewness, and kurtosis
- 4.1.4. Correlation and Regression analysis, simple and multiple linear regression model,
- 4.1.5. Assumptions of linear regression, Goodness of fit regression model, coefficient of determination and Autocorrelation

4.2. Inferential Statistics

- 4.2.1. Sampling theory, Population, parameters and statistic, Principle steps in a good survey and different types of sampling methods, sampling and non-sampling errors
- 4.2.2. Theory of estimation, theory of testing of hypothesis, parametric and nonparametric tests
- 4.2.3. Theory of probability and its applications, application of conditional probabilities, Bayes' theorem with examples
- 4.2.4. Mathematical expectation for discrete and continuous random variables
- 4.2.5. Discrete probability distributions: Binomial and Poisson distribution
- 4.2.6. Continuous probability distributions: Normal distribution and exponential distribution

4.3. Applied Statistics

- 4.3.1. Introduction of Statistical tests (chi-square, t and z) and introduction of ANOVA
- 4.3.2. Definition and importance of Population study, Demography, population projection and different types of population growth models,
- 4.3.3. vital statistics, Fertility and mortality related indicators, population replacement indicators
- 4.3.4. Index numbers type of index numbers (weighted and un-weighted), cost of living index)
- 4.3.5. Time series analysis, type of time series analysis (Secular trend, seasonal variation, cyclic variation, irregular variation) and methods of least square

5. Official Statistics

5.1. Official Statistics system in Nepal

- 5.1.1. Meaning, types, uses and importance of official statistics
- 5.1.2. Issues, coverage, challenges and role of different agencies in official statistical system in Nepal
- 5.1.3. Fundamental principal of official statistics, Concept of open data and big data
- 5.1.4. Official statistics used in Health, Agriculture and Finance sectors in Nepal

5.2. Censuses and Surveys

- 5.2.1. Concept, objectives, design, uses and major findings of the latest censuses:
 - 5.2.1.1. National population and housing census
 - 5.2.1.2. National census of agriculture
 - 5.2.1.3. Census manufacturing establishments
 - 5.2.1.4. Economic census
- 5.2.2. Concept, objectives, sampling design, uses and major findings of the latest surveys:
 - 5.2.2.1. Nepal living standard survey
 - 5.2.2.2. Nepal labor force survey

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, विविध समूह, तथ्याङ्क उपसमूह, पाँचौं तह, तथ्याङ्क सहायक वा सो सरहको पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5.2.2.3. Nepal multiple indicators cluster survey

5.2.2.4. Nepal demographic health survey

5.2.2.5. Household budget survey

5.3. National accounts and other official statistics of Nepal

5.3.1. Concept and objectives of system of national accounts, concept of GDP, GNP, GNI and GNDI

5.3.2. National accounts of Nepal

5.3.3. Goals and indicators of current periodic plan

5.3.4. Sustainable development goals

5.3.5. Human development index

5.3.6. Government finance statistics of Nepal

5.3.7. Tourism statistics of Nepal

5.3.8. Trade statistics of Nepal

5.3.9. Vital registration system in Nepal

5.3.10. Government Industrial statistics of Nepal

5.3.11. Poverty index of Nepal

5.4. Plan, Strategy, regulation and statistics Acts in Nepal

5.4.1. Consolidated national statistical plan (CNSP) of Nepal,

5.4.2. National strategy for the development of statistics (NSDS)

5.4.3. Statistical act 2015, statistics rules 2041 and other different statistics regulations

5.4.4. Statistics Act 2079

5.4.5. Monitoring and Evaluation (M&E) Act 2024

खण्ड (Section) (C)

१. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूची ५ देखि ९ सम्म
२. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश)
३. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
४. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश)
५. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)
६. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०७७ (कोशी प्रदेश)
७. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)
८. प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
९. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी
१०. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजना सम्बन्धी सामान्य जानकारी